

บทคัดย่อ

การค้นพบหลักฐานใหม่สมัยทวารวดีในรอบทศวรรษ

ในทศวรรษที่ผ่านมา สำนักศิลปากรที่ ๒ สุพรรณบุรี ได้ขุดค้นโบราณสถานสมัยทวารวดีแห่งสำคัญในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรีและจังหวัดนครปฐม นำมาสู่การค้นพบโบราณวัตถุชิ้นสำคัญซึ่งเป็นข้อมูลใหม่ทางโบราณคดี ทำให้งานโบราณคดีสมัยทวารวดีกลับมาเป็นที่สนใจแก่สาธารณะอีกครั้ง

เริ่มต้นที่การขุดค้นโบราณสถานพู่ทางนาหมายเลข ๒ สลุปสมัยทวารวดีบนยอดเขาทางทิศตะวันตกของเมืองโบราณอู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ใน พ.ศ. ๒๕๕๙ การขุดค้นครั้งนี้ได้พบพระพิมพ์ดินเผา ศิลปะทวารวดีจำนวนมากถึง ๑๓๙ องค์ โดยพบว่ามีพระพิมพ์องค์หนึ่งมีอักษรจารึกอักษรหลังปัลลวะ ภาษามอญโบราณ อายุราวพุทธศตวรรษที่ ๑๔ เป็นต้นมา ความในจารึกระบุว่า “บุญนี้ (เป็นของ) กษัตริย์มระธา (ผู้สร้าง) พระพุทธรูป” การค้นพบจารึกหลักนี้ นอกจากเป็นหลักฐานยืนยันอายุสมัยของโบราณสถานพู่ทางนาหมายเลข ๒ แล้ว ยังเป็นหลักฐานแสดงถึงระบบกษัตริย์ในสมัยทวารวดี และคติความเชื่อเรื่องการสร้างบุญกุศลตามหลักพุทธศาสนา

ต่อมาในระหว่าง พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๓ สำนักศิลปากรที่ ๒ สุพรรณบุรี ได้ขุดค้นโบราณสถานวัดพระงามและโบราณสถานโคกแจง อำเภอเมืองนครปฐม ซึ่งนำไปสู่การค้นพบจารึกสมัยทวารวดีหลักใหม่ อีก ๒ หลัก ดังนี้

จารึกวัดพระงาม พบบริเวณด้านทิศเหนือของสลุปวัดพระงามในเดือนตุลาคม ๒๕๖๒ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาโบราณของกรมศิลปากรได้อ่านและแปลความในเบื้องต้นได้ว่า เป็นจารึกอักษรปัลลวะ ภาษาสันสกฤต กำหนดอายุอยู่ในราวพุทธศตวรรษที่ ๑๒ เนื้อความโดยสรุปเป็นการสรรเสริญพระราชามีความสามารถ ทรงได้ชัยชนะในสงคราม

จารึกโคกแจง พบขณะขุดค้นในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ จากการขุดศึกษาทางโบราณคดี โบราณสถานโคกแจง ตำบลทุ่งน้อย อำเภอเมืองนครปฐม เป็นจารึกแผ่นดินเผารูปวงกลม ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ ๒๖.๒ เซนติเมตร ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างอ่านแปลความโดยนักภาษาโบราณ กรมศิลปากร การค้นพบจารึกหลักนี้เป็นหลักฐานสำคัญที่อาจนำไปสู่การศึกษารูปแบบพิธีกรรมและคติความเชื่อทางศาสนาได้